

OSMANLIDAN GELEN KOKU: OHRİ

Sabit Orçun ÇAPKAT*

¹Makedonya'nın Güneybatı bölgesinde bulunan 55 bine yakın nüfusuyla Ohri Kenti arkeolojik bilgilere göre 6000 yıllık yerleşim yeridir. 1395 yılına kadar bir çok kere el değiştiren kent bu yılda Osmanlı İmparatorluğu toprakları arasına katılmıştır. Bölgenin etnik, dini ve ticari hayatı Osmanlıdan sonra değişimlere uğramış, gelişmiş ve güzelleşmiştir. ² Makedonya nüfusunun % 60' ı Makedon, %30'u Arnavut, % 4'ü ise Türklerden oluşuyor. Makedonların tamamı Ortodoks, Arnavut ve Türkler ise Müslümandır. Sanayinin olmadığı Makedonya'da tarım - hayvancılık ve tütün - üzüm ön planda. Ohri Gölü, Balkanlar'ın en eski ve derin gölü olarak biliniyor. Oldukça geniş bir yüzölçümüne sahip olan göl temiz ve rahatlıkla girilebilir durumda. 30 km uzunluğundaki gölde yaşayan siyah noktalı alabalıkları ise nadir bulunan türden alabalıklar.

520 yıl Osmanlı hakimiyetinde kalmış bu güzel şehir 1395 yılında Ohri, İstanbul fethedilmeden önce alınmış. Osmanlılar gittikleri her yere medeniyet götürmüşler aynı zamanda gittikleri yerin orijinal dokusuna da hiç zarar vermemişler, kültür miraslarına sahip çıkıp onları korumuşlar bu şehirde de yollar, köprüler, çeşmeler, kapalı çarşılar, hanlar, hamamlar konaklar inşa etmişler ve mükemmel camiiler kurmuşlar.

Resim 1: Kaleiçinde, eski kiliseler ve tarihi evler var. Yukarıda gördüğümüz örnek ise eski bir Osmanlı evi.

Resim 2: Pir Muhammed Mehmed Hayati Halveti Dergahı'ndaki bir cami

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü İkinci Sınıf Öğrencisi

¹ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Ohri>

² <http://sedacurgulkaya.blogspot.com/2010/09/balkanlarda-6-ulke-seruveni-ohrid.html>

Ohri Osmanlı hakimiyetine girdikten sonra 18. yüzyılda ticari olarak yükselmiştir. 19. ve 20. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu topraklarının hareketli kısmında yer almıştır.³ Osmanlıya ve bizim kendi ecdadımıza ait hava estiren bir yer olan Ohri kenti UNESCO tarafından 1980 senesinde DÜNYA MİRASLARI LİSTESİNE alınmıştır. Ohri, Balkanlar'daki önemli turizm merkezlerinden birisidir. Özellikle, Ege Denizi bölgesinin dışında, denize çıkışı olmayan ülke vatandaşları için bölge, tatil merkezi özelliğindedir. Ohri'de Osmanlı döneminden kalma 10 cami, bir tane de tekke bulunmaktadır. Kiliselerin sayısı ise yaklaşık olarak 40'tır. Göl manzarası, bölgeye özgü evleri ve tarihî mimari eserleriyle ünlü bir turistik noktadır. Osmanlı'dan kalma Safranbolu evlerine benzer mimari yapısına sahip evler bulunmaktadır. Ohri kentinin çarşısında gezdiğiniz zaman çarşısında ve göl kenarında küçük büyük birçok hediyelik eşya dükkanıyla karşılaşacaksınız şaşırmanın sakın Osmanlı motifleri ve Osmanlı kültüründen kalma onlarca eşyaya rastlayacaksınız ve birçok dükkanda Ohri Gölünden çıkarılan inci kolyeleri bileklikleri göreceksiniz. Ohri kentinde Osmanlıdan süre gelen zamanda camilerdeki ezan okuma bile değişmemiştir, Türkçe olarak okunmaya devam ediyor kurban bayramı, ramazan bayramı gibi bayramlar Türkiye'de olduğu gibi son sürat devam ediyor. Bu arada girdiğiniz bir camii de karşılaşacağınız Hocanın Türkçe konuşması sizi etkileyebilir ve nasıl olur diye düşündürebilir sonradan anlayacaksınız ki Makedonya'daki camilerin Hocaları Türkiye'den geliyor.⁴

Ohri'deki Halveti Dergâhı, son yıllarda onarılmış olan Pir Muhammed Mehmed Hayati tekkesini ziyaret edebilirsiniz ve Rumeli'nin en popüler Sufi tarikatlarından biri olan Halvetilik hakkında bilgi edinebilirsiniz.⁵ Halveti Târikatı çok sayıda azizler ve pirlere yetiştirmiştir. Bu sebepten dolayı Tarikat doğuran tarikat olarak da söylenir. Tarikatlar Osmanlı ordularına asker gönderirken halveti tarikatı Mürşid-i kâmilleri, şeyhleri ve azizleri en önde olmak üzere arkasında bütün müritleri ile ordunun en ön saflarında bulunurlardı. Mehmetçik arasında deli dervişler denilir. Bu ordudan çok az sayıda gazi geriye gelirdi.

Ohri Slavlar için de önemli olan Kiril alfabesinin doğuş yeri olarak ta bilinir. Kiril alfabesinin Balkanlarda yayılmasını sağlayan azizlerden biri Sen Naum. Diğer aziz ise Sen Clement. Bu

³ <http://gezgininunlugu.org/yurtdisi/ohrid-1-ohrid-golu-makedonya-2010.html>

⁴ <http://www.zaman.com.tr/makedonyada-bir-gun/967588.html>

⁵ <http://www.risaleforum.net/tasavvuf-111/ehli-sunnet-tarikat-ve-cemaatler-112/43602-halveti-tarikatinin-ozellikleri-2.html>

azizler, Kiril alfabesini bulan Sen Kiril ve Sen Methodius'un öğrencileri imiş. Söylenenlere göre İncil ilk defa burada Kiril alfabesinde yazılmış. St. Naum Manastırı Ohri'nin ziyaret edilmesi gereken yerlerinden biridir hatta bu manastırın ünü "*Before the rain*" filminden sonra giderek artmıştır.

Eğer şöyle şehrin kalabalığından gürültüsünden iş hayatının stresinden birazcık uzaklaşıp doğal güzellikler arasında huzur turu yapmak istiyorsanız Makedonya'nın Ohri kenti sizleri bekliyor, hiç beklemeden harekete geçmelisiniz çünkü bu ülke Türk vatandaşlarına vize uygulamıyor ve Türkiye'den gelenleri sıcakkanlı ve içten olarak karşılıyorlar. Yabancı dilim yok diye korkmanıza da gerek yok burada Türkçe konuşmanız yeterli olacaktır. Fiyatları düşünmenize gerek yok 1000 Makedonya Dinarı sadece 41 Türk Lirasına denk geliyor ve otel fiyatları 5 ile 10 Avro arasında değişiyor. Bunlar böyle olunca size sadece gezmek kalıyor.